

пораненням або загибеллю під час проходження публічної служби, виконання обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури та здійснення професійної журналістської діяльності» забезпечить визначення правових та організаційних засад для встановлення одноразової виплати особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, працівникам об'єктів критичної інфраструктури, журналістам, які загинули або отримали поранення під час виконання своїх посадових (службових) обов'язків у період дії воєнного стану, введеного відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Список використаних джерел

1. Про виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, завдану спричиненими військовою агресією проти України пораненням або загибеллю під час проходження публічної служби, виконання обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури та здійснення професійної журналістської діяльності: проект Закону України №7353. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1289474>.

Чуприна Олена Віталіївна,
професор кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
медичних наук, доцент

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна в Україні посилила увагу до стану системи підготовки поліцейських з домедичної допомоги та тактичної медицини. Зараз, як ніколи раніше, негайною потребою стало забезпечення належного рівня знань, вмінь та навичок з медико-тактичної підготовки особового складу військових формувань та правоохоронних органів, які зобов'язані надавати домедичну допомогу, в тому числі й цивільному населенню.

У сучасній практиці проведення домедичної підготовки здобувачів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання існує комплекс невирішених суперечностей, коли в

багатьох випадках цивільні медичні протоколи змішуються між собою або заміщуються курсами бійця-рятувальника.

Важливим у підготовці поліцейських беззаперечно є вміння усунути негативні наслідки для здоров'я людей під час надзвичайних ситуацій природного, техногенного чи соціального характеру (стихійного лиха, великої виробничої аварії, транспортної катастрофи, групових порушень публічного порядку, тощо) [1, с. 3].

На даний час підготовка поліцейських з домедичної допомоги повинна здійснюватись відповідно до статті 18 Закону України «Про Національну поліцію», Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги, затвердженою розпорядженням Кабінету міністрів України від 22.05.2019 № 383, постанови Кабінету міністрів України від 21.11.2012 № 1115 «Про затвердження Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу», пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 25.03.2015 № 267 (в редакції Кабінету міністрів України від 24.01.2020 № 90) та з урахуванням Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04.08.2021 № 1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

Протоколи домедичної допомоги та тактичної медицини значно відрізняються між собою тим, що перша використовується для порятунку постраждалого в цивільних умовах, а друга – в умовах бою, в основному, у вигляді самопомоги та взаємодопомоги. Від даного факту залежить алгоритм (порядок) дій рятувальника, можливості проведення евакуації та терміни прибуття до постраждалого кваліфікованого фахівця-медика.

Тактична медицина є умовною назвою комплексу дій та маніпуляцій з надання домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій (Tactical Combat Casualty Care) (ТССС). Цим протоколом передбачається застосування медикаментів, інфузійної терапії, використання знеболювальних препаратів та, навіть, невеликих хірургічних маніпуляцій, таких як - голкова декомпресія та конікотомія, що є абсолютно неприпустимим при наданні допомоги в цивільних умовах.

Реалії сьогодення вимагають дієвих змін - необхідно розробити нові комплексні навчальні програми та програми перепідготовки поліцейських на основі доказової медицини, запровадити визнані вітчизняні стандарти, а також нові моделі навчання на основі занять з цивільними та військовими парамедиками. Це стосується, як організації процесу навчання, так і розробки нового підходу до домедичної та медико-тактичної підготовки поліцейських на основі доказової медицини та запровадження в систему їх навчання міжнародних визнаних стандартів: «Порятунок життя в бою» (Combat Life Saving Care, CLS), «Основні принципи тактичної допомоги пораненим у бою» (Army Tactical Combat Casualty Care, TCCC) «Тактична надзвичайна медична допомога» (Tactical Emergency Casualty Care, TECC) та «Тактична екстрена медична допомога» (ТЕМД).

Засоби парамедичної підготовки здобувачів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання повинні включати, але не обмежуватися манекенами, спеціалізованими та імпровізованими засобами надання домедичної допомоги, тестовими та аудіовізуальними матеріалами. В окремих випадках необхідно залучати технічні засоби, автомобілі тощо, що обумовлюється вимогами проведення конкретної теми та специфікою діяльності слухачів.

Проведення таких курсів вимагає спеціалізації місця для практичного навчання, яким може бути полігон, лісова зона, промислова зона віддалена від житлових приміщень та спортивний зал з проектором та екраном для одночасного розміщення усіх слухачів.

Слід зазначити, що досвід вищих навчальних закладів Служби безпеки України, Міністерства оборони, Національної гвардії України, навчальних департаментів інших силових відомств свідчить про необхідність застосування проведення повторних занять з тактичної медицини та домедичної допомоги для збереження практичних навичок здобувачів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Проходження єдиного курсу першої допомоги співробітниками екстрених служб є світовою практикою. В Європі та США базовий курс для рятувальних та поліцейських служб має назву First Responder. Головною ідеєю

цього курсу є навчання «розмовляти однією мовою» рятувальників всіх екстрених служб [2, с. 511].

На нашу думку, створення єдиної системи в Україні, яка могла б координувати діяльність поліції, медичних закладів та інших аварійно-рятувальних служб за європейським досвідом є раціональним та доцільним. Останнє забезпечить суттєву можливість зменшення кількості смертності, пов'язаної з невчасним або неправильним наданням домедичної допомоги постраждалому під час ведення бойових дій та в цивільних умовах.

Список використаних джерел

1. Atkins DL. et al. An Update to the American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. *Circulation*. 2018. Vol. 137(1). P. 1–6. doi: 10.1161/CIR.0000000000000540.

2. Suseel A. et al. An Analysis of the Efficacy of Different Teaching Modalities in Imparting Adult Cardiopulmonary Resuscitation Skills among First-year Medical Students: A Pilot Study. *Indian J Crit Care Med*. 2019. Vol. 23(11). P.509–512. doi: 10.5005/jp-journals-10071-23284.